

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1719

Quæst. 32. An & qualiter concubinariï incurrant suspensionem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73957](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73957)

trina delinquant eum clerico contra decorem Ordinis ecclesiastici, subjiciantur jurisdictioni Judicis ecclesiastici; quia committunt quasi sacrilegium. Verum ratio communis est, quod, si plures simul delictum committant, omnes ab eodem Judice puniendi sint, ne continentia causæ dividatur. juxta *c. nulli de Judic. adeoque si clericus cum laico delinquat, uterque reus apud Judicem ecclesiasticum velut digniorem forum fortitur. Pirh. loc. cit. citans Menoch. de arb. cas. 371. à num. 12.* Item quod, cum correlativorum eadem sit ratio, & dispositio loquens de uno procedat etiam de altero, concubina, quæ habet causam communem cum concubinario clerico, estque correlativa ad illum, non secus ac ipse clericus per Judicem ecclesiasticum puniendâ. Barbof. *loc. cit.* quæ rationes evincere videntur, concubinas clericorum non tantum posse puniri à Judice ecclesiastico sed & ab eo solo puniri debere, ut id ipsum docent Abb. *in c. cum sit generale. de for. comp. num. 25.* Jafon. *in l. penult. ff. de jurisd. omni. Judic. num. 17.* & alii apud Barbof. *loc. cit.* Saltem ubi concubina excommunicata iterum cum clerico delinquit. Quin &, quidquid sit de aliis criminibus commissis à clerico cum laico, absolute à solo Judice ecclesiastico posse puniri concubinam clerici, cum communiore tenet Reiffenstuel. *h. t. num. 28.* His non obstante, quod solus laicus sit Judex competens concubinae clerici peccantis cum laico, de quo vide me *ad lib. 2. quest. 158. n. 2.* Unde jam etiam admitrenda non est distinctio illa, quâ aliqui volunt, concubinas publicas à seculari Judice judicari posse, non verò occultas, ne clerici in foro seculari infamentur. Barbof. *loc. cit.* De cætero notat Pirh. *loc. cit.* cum Laym. *l. 4. tr. 9. c. 4. num. 10.* Hæc in praxi non observari, dum passim Judices seculares contra mulieres suspectas & concubinas delinquentes cum clericis procedere soleant.

Quæst. 31. An & qualiter Index ecclesiasticus procedere possit cum concubinariis ad excommunicationem?

Respond. ad primum: Possit Episcopum concubinarium tam laicum quam clericum excommunicare. constat ex Trident. *Sess. 24. c. 8. de reform.* ubi decernitur, possit Episcopum trina monitione præcedente ferre in concubinarium excommunicationis pœnam. item *Sess. 25. c. 14.* Et in specie, quod clerici in sacris constituti debeant excommunicari, etiam, dum de fornicatione cum famina suspecti post trinam monitionem inveniuntur cum eadem confabulari vel conversari, dicitur *c. 2. h. t.* Siquidem, si post trinam admonitionem inveniatur cum ea conversari, factus jam est concubinarium notorius præsumptione juris & de jure, quam jura habent pro veritate, & sic potest excommunicari. Host. *in sum. h. t. num. 4.* Sic statuitur *c. clericos. h. t.* Quod si clerici in sacris constituti ad concubinas redire, vel alias assumere præsumperint, in aliquos eorum perpetua (hoc est, donec respiscant) excommunicationis sententia sit proferenda. Quod etiam ipsa concubina debeat excommunicari, ait Gloss. *in cit. c. 2. h. t. v. canonicè.*

R. P. Lenr. Jur. Can. Lib. III.

2. Resp. ad secundum: Tametsi ad alias pœnas sine trina, imò sine omni monitione procedere possit Episcopus, ad censuras tamen, ut nominatim ad excommunicationem cum concubinariis notoriis procedere nequit, nisi prævia trina monitione. Delb. *p. 1. c. 10. d. 1. s. 1. num. 29.* & *in indice part. 2. v. concubina.* Barbof. *in c. 2. h. t. num. 2.* constat ex Trid. *Sess. 24. c. 8.* & ex *cit. c. h. t.* Servanda hæc solennitas trinæ monitionis tanquam forma necessaria. Delb. *loc. cit. num. 26.* Item ad excommunicationem devenire non debet, nisi tandem post frustra adhibita alia remedia & punitiones. Arg. ejusdem Trid. *l. c.* dum ibi ordo pœnarum successive infligendarum refertur, & ultimo loco ponitur excommunicatio. Abb. *in c. clericos. h. t. n. 3.* Pirh. *n. 11.*

Quæst. 32. An & qualiter concubinariis incurrant suspensionem?

Resp. primò: Tametsi clericus concubinarium ipso facto sit suspensus à divinis suspensione quò ad le non secus, ac alius quilibet in peccato mortali existens, ut celebrando Missam & Sacramenta ministrando peccet mortaliter. *c. ult. h. t.* Barbof. *ibidem num. 5.* Et hanc non esse suspensionem propriè vel ex eo inferitur, quod talis clericus post peractam pœnitentiam recuperet. statim in continente executionem seu administrationem sui officii absque prævia absolutione; quod dici nequit; si talis suspensio foret censura. Non tamen concubinarium, etiam publicus & notorius, ipso jure suspensus est à divinis, Ordine, officio, beneficio suspensione propriè dicta, seu qua durante, celebrans aut ministrans, aut beneficium suum ministrans incurrit irregularitatem; quia hæc pœna suspensionis ipso facto à concubinariis incurrenda nullibi in jure expressa, ut constat ex Canonibus, quibus ea intentatur, dum ii, uti & Trid. dicant: *suspendatur, vel debent suspendi*: quæ tantum suspensionem sententiæ ferendæ, & non latæ significant. Quamvis tamen secus sit de Episcopis, utpote de quibus ait Trid. *l. c. si ab hujusmodi crimine non abstinuerint, & à Synodo provinciali admoniti se non emendaverint, ipso facto sint suspensi &c.* Ad hæc irregularitas non inducitur nisi in casibus in jure expressis juxta *c. is qui de sent. excomm. in 6.* Et sic tenent Innoc. *in c. si celebret. de cler. excomm. minist. num. 3.* Jo. And. *ibidem num. 4.* Covar. *Clem. furiosus. p. 1. §. 1. num. 5. de homicid.* Garc. *de benef. p. 7. c. 14. num. 19.* Barbof. *l. c. n. 4.* citans Fagund. *in præcep. Eccl. præc. 1. l. 2. c. 5. num. 48.* & alios. Pirh. *h. t. n. 18.* Reiffenstuel. *num. 41.* Wiestner. *n. 131.* ego *for. benef. p. 3. qu. 216. n. 3.* contra Abb. *in c. vestra. h. t. n. 7.* Sylv. *v. concubinarium. num. 4.* Bellet. *disq. cler. p. 1. §. 5. de discipl. cler. n. 1.* Farin. *de delict. Carn. q. 133. à n. 55.* Clar. *l. 5. §. fin. q. 73. n. 3.* Azor. *p. 1. l. 6. c. 7. q. 5.* & alios citatos. à Garc. *n. 8.*

2. Resp. secundò: Sed neque suspensio à beneficiis, quæ incurrenda statuitur in *c. sicut. h. t.* Clericis in sacris constitutis, si moniti concubinas à se non removeant, easdem non resumpturi, extenditurque etiam ad clericos constitutos in minoribus. Arg. *c. si autem h. t.* ut Gl. *ibid. v. spoliare.* Barbof. *ibidem num. 1.* Pirh. *h. t. num. 7.* Item, quâ à Trid. *l. c.* jubentur suspendi à beneficiorum administratione quicumque clerici, qui secundæ monitioni

nitioni de dimittendis concubinis non paruerint, est suspensio proprietatis, inducens irregularitatem; eò quòd, cum in pœnis interpretandis benignior interpretatio facienda, ubi in pœnam irrogatur suspensio, non statim accipienda sit de suspensioe constituenta veram censuram; dum etiam remotio ab administratione beneficii vel officii sit factis pœnæ, etsi irregularitatem seu rationem censuræ non importet. In ordine ad quod etiam notandum, quod habet Garc. *loc. cit. num. 30.* dato, quod SS. Canones loquerentur de suspensioe, quæ esset vera censura, de jure adhuc responderi posset, uti apud Barbol. *in c. ult. hoc. tit. num. 4.* respondent Avila *de censur. p. 2. c. 6. disp. 2. du. 5.* Bonac. *tr. eod. d. 3. q. 6. p. 5. num. 1.* id jam non esse amplius in usu. Unde jam etiam,

3. Resp. tertio; licet olim seu spectato jure antiquo, clericus concubiniarius notorius (secus erat & tunc de non notorio juxta *can. nullus & can. præter hoc. dist. 32.*) suspensus esset etiam quoad alios, ita ut hi audiendo missam illius, & interfendo aliis officiis divinis ab eo peractis, aut recipiendo ab illo Sacramenta, exceptis Sacramentis Baptismi, Pœnitentiæ, Eucharistiæ in mortis articulo, peccarent. idque, ut Gratian, *in curat. can. præter hoc.* ut is à populo sese contemptum videntis, rubore suffusus, facilius ad pœnitentiam revocaretur. hodie tamen post & juxta *Extravag. ad evitanda* editam in Concilio Constantensi (etsi adhuc possint, ut Pirh. *hoc. tit. num. 19.* cum Laym. *l. 1. tr. 5. p. 2. cap. 4. num. 4.*) non tenentur amplius fideles à clericis notorii concubinariis missa audienda abstinere, eumque vitare in divinis officiis, etsi vere suspensus esset, nisi nominatim ac publicè denunciatus fuerit esse excommunicatus, suspensus, interdictus. Suar. *de censur. Tom. 5. d. 31. f. 4. num. 16.* & *Tom. 3. d. 18. f. 1.* Azot. *instit. mor. p. 1. l. 7. cap. 7. quest. 16.* Sayr. *de cens. l. 2. cap. 12. num. 20.* Bonac. *de Sacram. d. 4. quest. ult. p. 12. num. 1.* Barbol. *in cap. ult. hoc. tit. num. 3.* Fagn. *in c. vestra. hoc. tit. num. 17.* Pirh. *hoc. tit. num. 19.*

Quest. 33. An & qualiter ad privationem fructuum beneficii cum clericis concubinariis procedatur?

1. **R**esp. primò: quòd ad hoc ita statuit Trident. *Sess. 25. cap. 14. de reform.* ut clerici quicunque concubinas aliasve mulieres suspectas intra vel extra domum detinentes, aut cum illis ullam consuetudinem habentes, si à superioribus moniti, ab iis se non abstinuerint, tertia parte fructuum, obventionum ac proventuum suorum beneficiorum quorumcumque & pensionum ipso jure sint privati, quæ fabricæ ecclesiæ, aut alteri pio loco applicatur. Si verò in delicto eodem cum eadem vel altera femina perseverantes, secundæ monitioni adhuc non paruerint, non tantum fructus omnes ac proventus suorum beneficiorum & pensiones eo ipso amittant, sed etiam à beneficiorum ipsorum administratione, quò ad ordinarius, aut etiam Sedis Apostolicæ delegatus arbitrabitur, suspendantur. Circa quæ,

2. Notandum primò, decretum hoc extendere se ad clericos tam majorum quam minorum ordinum habentes beneficia vel pensiones, ut patet,

ali verò clerici, ut *loc. cit.* inquit Trident. quibus beneficium aut pensiones ecclesiasticas non habentibus juxta delicti qualitatem & contumaciæ perseverantiam pœnâ carceris, suspensione ab ordine ac inhabilitate ad beneficia obtinenda, aliisque modis juxta SS. Canones puniantur ob delictum incontinentiæ.

3. Notandum secundò, pœnam hanc privationis fructuum locum non habere in clericis, si primò deliquerint, etiamsi edicta generalia ordinis præcesserint; sed incurri, si secundò deliquerint. Prima autem vice puniri debere aliis pœnis à SS. Canonibus vel statutis ecclesiarum impositis, Garc. *de benef. l. 1. c. 1. n. 186.* Ego. *for. benef. p. 3. q. 2. l. 6. n. 4.*

4. Notandum tertio; monitiones habere etiam ad privationem fructuum requisitas debere esse speciales in ipsam personam factas, ita ut non sufficiat generalis per edictum, vel in Synodo facta, quæ aliis etiam trinæ monitionis vim habet. Riccius *in pr. eccles. decis. 359. in prima edit. & resol. 307. num. 3. in 2. edit.* Barbol. *in c. sicut. h. t. num. 6.* Garc. *l. c. cap. 10. num. 186.* referens sic declaratum in S. Cong. Card. Pirh. *hoc. t. num. 13.* Wiestn. *n. 5.*

5. Notandum quartò, quòd, tametsi fructibus ipso jure dicatur privatus concubiniarius, pœna tamen hæc non obliget in conscientia ante condemnationem, ita ut fructus perceptos statim & ultro restituere teneatur, antequam per sententiam declaratur reus concubinatus, uti probabilius tenent Wiestn. *h. t. num. 10.* Reiffenst. *num. 34.* cum Garc. *loc. c. num. 190.* ubi, quòd licet experientia & praxis habeat clericos concubinariis semel, bis & pluries monitos de concubinis dimittendis non solere fructus restituere, adeoque videantur ad hoc non obligari in conscientia ante dictam declarationem, Judices tamen debere pœnam illam exequi. Firmatur hæc sententia ex eo, quòd, saltem spectatâ consuetudine, nulla sit pœna, etiam ipso jure imposita, requiens externam executionem, quam reus ante sententiam declaratoriam teneatur in conscientia subire, nisi fortè lex eam imponens habeat clausulam appositam: aliâ etiam declaratione non secuta. Nihilominus tamen hæc restitutio facienda post dictam sententiam declaratoriam retrahitur ad tempus delicti commissi. Arguitur etiam pro hac sententia, quòd dicti fructus jubentur applicari fabricæ ecclesiæ alterive loco pio arbitrio Episcopi, utique prius declarantis clericum reum criminis, ut cum Engels. *hoc. tit. num. 4.* Wiestn. *l. c.*

6. Notandum quintò, extendere etiam se hoc decretum privationis tertiæ partis fructuum ad distributiones quotidianas, distinctas à fructibus præbendæ, tenent Barbol. *ad c. sicut. h. t. num. 5.* & quos citat Ricc. *cit. decis. 307. num. 5. in 2. edit.* Monet. *de distribut. quotid. p. 3. 4. 10. num. 56.* Sayr. *in florib. decis. sub tit. de verbor. signif. decis. 7.* item Pirh. *h. t. n. 13.* contrarium tenente Garc. *l. c. n. 136.* Wiestn. *n. 5.* quos secutus sum *in foro benef. p. 3. q. 2. l. 6. num. 4.* eò quòd simus in materia pœnali & odiosa, quæ est restringenda. Privationem nihilominus fructuum omnium & proventuum, quæ post secundam monitionem incurritur, extendere se quoque ad distributiones, cum Eodem Garc. *l. c.* & aliis tenent Wiestn. *l. c.* Reiffenst. *h. t. num. 33.* eò quòd talis post secundam monitionem non dimittens concubinam suspendatur etiam ab admini-